

Basisboek Bedrijfs- economie

Opgaven

Noordhoff

**Drs. Wim Koetzier, Drs. Rien Brouwers,
Drs. Olaf Leppink**

12^e druk

Basisboek Bedrijfseconomie

Opgaven

Drs. Wim Koetzier

Drs. Rien Brouwers

Drs. Olaf Leppink

Twaalfde druk

Noordhoff

Ontwerp omslag: Shootmedia

Omslagillustratie: DS Store

Kaart Nederland p.14: Ernst van Oort redactie en kartografie

Eventuele op- en aanmerkingen over deze of andere uitgaven kunt u richten aan:
Noordhoff Uitgevers bv, Afdeling Hoger Onderwijs, Antwoordnummer 13, 9700 VB
Groningen of via het contactformulier op www.mijnnoordhoff.nl.

De informatie in deze uitgave is uitsluitend bedoeld als algemene informatie. Aan deze informatie kunt u geen rechten of aansprakelijkheid van de auteur(s), redactie of uitgever ontleen.

0 / 21

© 2021 Noordhoff Uitgevers bv, Groningen/Utrecht, Nederland.

Deze uitgave is beschermd op grond van het auteursrecht. Wanneer u (her)gebruik wilt maken van de informatie in deze uitgave, dient u vooraf schriftelijke toestemming te verkrijgen van Noordhoff Uitgevers bv. Meer informatie over collectieve regelingen voor het onderwijs is te vinden op www.onderwijsauteursrecht.nl.

This publication is protected by copyright. Prior written permission of Noordhoff Uitgevers bv is required to (re)use the information in this publication.

ISBN (ebook) 978-90-01-73827-3

ISBN 978-90-01-73826-6

NUR 782

Woord vooraf

Tegelijk met de herziening van het *Basisboek Bedrijfseconomie* is ook dit bijbehorende opgavenboek aangepast. De hoofdstukindeling is gelijk aan die van het theorieboek.

Vanaf de twaalfde druk wordt de methode *Basisboek Bedrijfseconomie* via het platform Studiemeester ook aangeboden als volledig digitale leergang. In boekvorm sluit de methode aan op de digitale versie. Dit leidt tot een aantal wijzigingen in de opzet van het opgavenboek en het bijbehorende uitwerkingenboek, die we hier toelichten.

Elk hoofdstuk bevat een groot aantal opgaven die aansluiten bij de betreffende leerstof in het theorieboek. Daarbij worden drie categorieën onderscheiden:

- 1 Kennisvragen (aangeduid met een K), gericht op het onthouden en begrijpen van de theorie.
- 2 Toepassingsvragen (aangeduid met een T), gericht op het kunnen toepassen van de theorie in een concrete situatie. Deze hebben tot doel een gegedege beheersing van de stof op tentamenniveau mogelijk te maken.
- 3 Inzichtvragen (aangeduid met een I), gericht op hogere orde denkvaardigheden zoals analyseren, evalueren en creëren. Deze hebben tot doel onderwerpen meer diepgaand te behandelen en het verband met andere onderdelen van de leerstof te leggen, waardoor het inzicht in de samenhang van die onderdelen wordt vergroot.

Bij dit opgavenboek behoort een uitwerkingenboek. Met ingang van de twaalfde druk hebben we ervoor gekozen hierin de uitwerkingen van alle opgaven op te nemen. Bij een groot aantal opgaven worden webcolleges aangeboden, waarin de uitwerking grondig wordt doorgeëxerceerd. Deze vraagstukken zijn in het opgavenboek aangegeven met het icoontje . Studenten krijgen via de unieke code bij het *Basisboek Bedrijfseconomie* (theorieboek) toegang tot de webcolleges op de website. Daarnaast is voor een aantal opgaven extra oefenstof met Excel-varianten beschikbaar op de website. Deze worden in het opgavenboek aangegeven met het icoontje .

We hopen hiermee de studenten voldoende mogelijkheden tot zelfwerkzaamheid en -evaluatie te bieden.

In de appendix in dit opgavenboek is een overzicht opgenomen van de wijzigingen die zijn doorgevoerd ten opzichte van de vorige druk.

Voor verbeter suggesties houden wij ons aanbevolen.

De auteurs

Serieoverzicht

Basisboek Bedrijfseconomie
Basisboek Bedrijfseconomie Opgaven
Basisboek Bedrijfseconomie Studentenuitwerkingen

Inhoud

DEEL 1

Bedrijfseconomie en onderneming 9

- 1 Ondernemingen en hun functie in de economie 11
- 2 Ondernemingen 15
- 3 Bedrijfseconomische vakgebieden en functies 23
- 4 Financiële overzichten 27
- 5 Ondernemingsplan 37

DEEL 2

Financiering 47

- 6 Investeringsprojecten 49
- 7 Werkkapitaalbeheer 63
- 8 Eigen vermogen 75
- 9 Vreemd vermogen 85
- 10 Beoordeling van de financiële structuur 95
- 11 Financiële markten 111

DEEL 3

Management accounting 123

- 12 Kostenstructuur 125
- 13 Kostprijscalculaties 139
- 14 Indirecte kosten 161
- 15 Budgettering 181
- 16 Verschillenanalyse 187

DEEL 4

Financial accounting 203

- 17 Externe verslaggeving 205
- 18 Balans 213
- 19 Resultatenrekening 229
- 20 Kasstroomoverzicht 233
- 21 Deelnemingen en consolidatie 239

Appendix 247

DEEL 1

Bedrijfseconomie en onderneming

1

Ondernemingen en hun functie in de economie

Kennisvragen

- 1
- ◆ §1.1 **K1.1** Beschrijf het studieobject van de economische wetenschap.
- ◆ §1.1 **K1.2** In welke onderdelen wordt de economische wetenschap ingedeeld?
- ◆ §1.1 **K1.3** Beschrijf het studieobject van de bedrijfseconomie.
- ◆ §1.2 **K1.4** Geef een omschrijving van het begrip onderneming.
- ◆ §1.2 **K1.5** Wat is het verschil tussen efficiëntie en effectiviteit?
- ◆ §1.2 **K1.6** Welke kanttekeningen kunnen worden geplaatst bij de uitspraak: 'Ondernemingen streven naar maximale winst'?
- ◆ §1.3 **K1.7** Geef van de volgende organisaties aan of ze tot de ondernemingen of de non-profitorganisaties worden gerekend.
- Energieleverancier Essent.
 - De brandweer.
 - De Nederlandse Spoorwegen.
 - Hogeschool InHolland.
 - Het Rode Kruis.
- ◆ §1.3 **K1.8** Wat verstaan we onder privatisering?
- ◆ §1.3 **K1.9** Noem een maatstaf die gebruikt kan worden om de effectiviteit te meten van:
- De politie.
Missie: De politie is er altijd. Voor een veiliger Nederland. De politie beschermt de democratie, handhaaft de wet en is het gezag op straat. Waar nodig biedt de politie de helpende hand. In noodsituaties grijpt zij dwingend in. Waar anderen een stap terug doen, stappen politiemensen naar voren. Als dat nodig is met geweld, desnoods met gevaar voor eigen leven. De politie werkt actief samen met burgers en partners. Zij heeft oog en oor voor wat er leeft in de samenleving. De politie is er voor iedereen. Waakzaam en dienstbaar.
 - De reclassering.
Missie: Reclassering Nederland draagt actief bij aan de veiligheid van de samenleving door het voorkomen van criminaliteit en het terugdringen van recidive. Dat doen we door risico's zoveel mogelijk te beheersen en de dader of verdachte te stimuleren zijn of haar gedrag te veranderen.
 - De nierstichting.
Missie: We zetten ons actief in om kennis te bundelen, en wetenschappelijk onderzoek naar genezing van nierziekten te versnellen. Zoals regeneratieve geneeskunde, dat werkt aan herstel van nierschade met lichaamseigen stamcellen.
- ◆ §1.4 **K1.10** Geef aan in welke sector (Land- en bosbouw, visserij en mijnbouw, industrie, groothandel, detailhandel, dienstverlening) de volgende ondernemingen hoofdzakelijk werkzaam zijn:
- Horecarama.
Horecarama levert een zeer breed assortiment aan horecaproducten, of het nu gaat om een professionele friteuse, ijsblokjesmachine,

horeca meubilair, of horeca bestek van vele bekende merken, Horecarama biedt het allemaal aan.

b Philips.

Koninklijke Philips nv is een toonaangevende aanbieder van gezondheidstechnologie die zich richt op het verbeteren van de gezondheid van mensen en het bereiken van betere zorgresultaten binnen het gehele gezondheidscontinuüm, van gezond leven en preventie tot diagnostiek, behandeling en thuiszorg.

c De Bijenkorf.

De Bijenkorf is hét meest inspirerende, verrassende en creatieve warenhuis waar iedereen bijzonder is.

◆ §1.4

K1.11

Geef van de volgende activiteiten aan of ze betrekking hebben op massaproductie, stukproductie of serie-massaproductie:

a autofabricage;

b maken van compost;

c maken van familieschilderijen in opdracht.

◆ §1.4

K1.12

Hierna zijn gegevens verstrekt van zes ondernemingen.

De ondernemingen zijn:

- een tabaksgroothandel
- een accountantskantoor
- een supermarkt
- een steenfabriek
- een juwelier
- een touringcarbedrijf.

	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Bezittingen in % van de totale bezittingen						
Duurzame productiemiddelen	69%	42%	70%	7%	86%	57%
Voorraad	0%	58%	30%	52%	0%	20%
Vorderingen op afnemers	31%	0%	0%	41%	14%	23%
	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Kosten in % van de totale kosten						
Grondstoffen of handelsgoederen	0%	54%	81%	97%	0%	19%
Personeelskosten	71%	23%	10%	1%	38%	10%
Kosten van duurzame productiemiddelen	7%	3%	4%	1%	15%	12%
Overige bedrijfskosten	22%	20%	5%	1%	47%	59%
	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Welke onderneming hoort bij welk nummer?

◆ §1.5

K1.13

Wat is het verschil tussen een bedrijfskolom en een bedrijfstak?

- 1
- ↔ §1.5 **K1.14** Geef aan of er in de volgende gevallen sprake is van uitbreiding in dezelfde bedrijfstak, integratie of parallelisatie:
- Een tuincentrum gaat ook kerstartikelen verkopen.
 - Een aanbieder van mobiele telefonie neemt een concurrent over die ook mobiele telefonie aanbiedt.
 - Een postorderbedrijf gaat zelf de bezorgwerkzaamheden uitvoeren.
- ↔ §1.5 **K1.15** Sinds 2005 wordt aanleg, onderhoud en beheer van het Nederlandse spoor uitgevoerd door ProRail B.V. In het verleden was zowel beheer als exploitatie van het spoor de verantwoordelijkheid van NS (Nederlandse Spoorwegen). Hoe zou je deze ontwikkeling omschrijven?
- ↔ §1.6 **K1.16** Bij franchising is sprake van een samenwerking tussen een ondernemer en een 'keten'. Door welke oorzaken zou deze samenwerking onder druk kunnen komen te staan?
- ↔ §1.6 **K1.17** Het elektriciteitsnet van Nederland wordt beheerd door een 7-tal netbeheerders. Zie de volgende figuur:

Geef gemotiveerd aan of hier sprake is van volledige mededinging, oligopolie of monopolie.

- ↔ §1.6 **K1.18** Wat is het verschil tussen een conglomeraat en een joint venture?